

Asia: LVM/891/03/2017

Luonnos hallituksen esitykseksi laiksi Liikenne- ja viestintäviraston perustamisesta, Liikennevirastosta annetun lain muuttamisesta ja eräksi niihin liittyviksi laeiksi

Hallituksen esitys

Yleiset kommentit hallituksen esityksestä

Lausuntopyyntö 19.1.2018, LVM/891/03/2017

LIIKENNE- JA VIESTINTÄVIRASTON PERUSTAMINEN JA LIIKENNEVIRASTON MUUTTAMINEN VÄYLÄVIRASTOKSI

Liikenne- ja viestintäministeriö on pyytänyt Viestintävirastolta lausuntoa hallituksen esitysluonnoksesta. Hallituksen esityksen tarkoitus olisi parantaa liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalan kykyä vastata toimintaympäristön ja asiakastarpeiden muutoksiin. Tavoite olisi turvata luotettavat ja sujuvat liikenne- ja viestintäverkot myös tulevaisuudessa. Hallinnonalan resurssien monipuolisemmalla ja tehokkaammalla käytöllä edistettäisiin näitä tavoitteita.

Samalla hallinnon tuottavuutta ja vaikuttavuutta parannettaisiin ja saataisiin synergiaetuja. Myös liikenne- ja viestintäalan viranomaistehtäviä ja niiden jakoa selkeytettäisiin. Uudistus tukisi liikennesektorin markkinoiden avautumista ja sellaisten toimintamallien käyttöönottoa liikennesektorilla, joita käytetään jo viestintäsektorilla.

Luonnoksen mukaan Liikenteen turvallisuusvirasto ja Viestintävirasto sekä eräitä Liikenneviraston toimintoja yhdistettäisiin ja perustettaisiin uusi Liikenne- ja viestintävirasto. Liikenneviraston nimi muutettaisiin Väylävirastoksi ja se jatkaisi väyläverkoston suunnittelusta, kehittämisestä ja ylläpidosta vastaavana virastona.

Viestintävirasto kannattaa hallituksen esitysluonnosta ja kiittää mahdollisuudesta lausua siitä.

HALLINNONALAN UUDISTAMISEN OSAT

Hallituksen esitys olisi keskeinen osa toista vuotta valmisteltua virastouudistusta, jonka tavoite on liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalan kehittäminen siten, että hallinnonala on kykenevä vastaamaan sen toimintaympäristön nopeisiin ja suuriin muutoksiin. Erillisessä ja aiemmin lausunnolla olleessa hallituksen esitysluonnoksessa tarkoitettu Liikenneviraston nykyisten liikenteenohjaus- ja hallintapalveluiden yhtiöittäminen olisi toinen olennainen osa tätä hallinnonalan kokonaisuudistusta. Viestintäviraston mielestä näissä molemmissa hallituksen esitysluonnoksissa olevat kehittämissuositukset ja lakiesitykset ovat perusteltuja ja hyviä.

Virastouudistus ja liikenteenohjaus- ja hallintapalveluiden yhtiöittäminen parantaisivat ja vahvistaisivat Viestintäviraston näkemyksen mukaan hallinnonalan mahdollisuuksia vastata muuttuvan toimintaympäristön kehitykseen. Yksi keino tässä on luonnoksessa tarkoitettu hallinnonalan julkisen vallan käyttöä sisältävien viranomaistehtävien, tosiasiallisten hallintotehtävien sekä liiketoimintapotentiaalia sisältävien liikenteenohjaus- ja hallintapalveluiden tehtävien nykyistä selkeämpi erottaminen toisistaan organisatorisesti.

VALMISTAUTUMISTA LÄHIVUOSIEN HAASTEISIIN

Hallituksen esitysluonnoksen mukaan muodostavat liikenne- ja viestintäpalvelut monissa tapauksissa tulevaisuudessa tiiviin ja toisiaan tukevan kokonaisuuden. Viestintävirasto jakaa tämän näkemyksen ja katsoo, että tämä tulevaisuuskuva tukee virastouudistuksessa toteutettavaksi tarkoitettua liikenne- ja viestintähallinnon yhdistämistä myös virastotasolla.

Viestintävirasto katsoo, että virastouudistus edistäisi liikenteen digitaalisten palveluiden ja muun digitaalisen liiketoiminnan kasvu ympäristön kehittämistä ja rakentamista. Viestintähallinnolla ja sen osaamisella on merkittävä rooli tämän kehityksen hallinnollisessa tukemisessa. Viestintäviraston asiantuntijoilla on laaja kokemus myös telemarkkinoiden avaamiseen ja valvontaan liittyvistä tehtävistä. Markkinoiden avaaminen on edellyttänyt osaamisen hankkimista muun muassa markkinoiden seurannasta ja analysoinnista sekä palvelujen hinnoittelun ja muiden ehtojen arvioinnista. Samoin Viestintävirasto on varmistanut käyttäjien oikeuksien ja palvelujen esteettömyyden toteutumisen kilpailuilla markkinoilla. Tästä osaamisesta olisi merkittävää hyötyä liikennemarkkinoiden avaamisessa ja sen varmistamisessa, että liikennepalveluja on saatavissa koko Suomessa.

Viestintäviraston mielestä virastouudistus vahvistaisi myös poikkihallinnollisuutta ja siilottomuutta hallinnonalan toiminnassa. Viestintäverkkoihin ja erilaisiin liikenneverkkoihin liittyvässä hallintotoiminnassa sekä monissa muissa yhdistettävien virasto-jen nykyisissä tehtävissä tästä voi olla merkittävää etua tulevaisuudessa. Myös hallituksen esitysluonnoksessa tarkoitettujen nykyisten virastojen hallussa olevien viestinnän ja liikenteen tietovarantojen hyödyntäminen ja käytettävyys hallinnollisesti ja ulkopuolisten taholta voisi oleellisesti parantua virastouudistuksen toteutuessa.

Virastouudistus kokoaisi viestintä- ja liikennesektorin palvelut yhteen helposti lähestyttävään palvelukokonaisuuteen. Asiakaskeskeisyys, nopeasti kehittyvät liikkumismuotojen mobiilipalvelut, liikkumispalvelujen matkaketjujen saatavuus, viestintäteknologian huiman kehitysvauhdin tuomat uudet palvelut sekä Internet uusien innovaatioiden kasvualustana ovat vain muutamia esimerkkejä uuden, modernin ja mahdollistavan liikenne- ja viestintäviraston toimintakentästä. Virastouudistus linkittäisi myös verkostomaisesti yhteen liikenteen ja viestinnän toimijat, edistäisi yrityselämän tiedonvaihtoa ja palveluiden innovointia ja täten loisi parempaa palvelua kansalaisille ja avaisi kilpailua.

KYBERTURVALLISUUS JA TAAJUUSHALLINTO

Viestintäviraston nykyisistä toiminnoista erityisesti Kyberturvallisuuskeskus ja taajuushallinto koetaan poikkihallinnollisesti merkittäviksi myös liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalan ulkopuolella. Ne ovat tärkeitä toimintoja koko tietoyhteiskunnan edistämisen kannalta. Viestintävirasto katsoo, että virastouudistuksen toteuttaminen ei heikennä eikä vaaranna näitä toimintoja tässä suhteessa. Niitä ei ole tarkoitus kohdistaa nykyistä enemmän pelkästään omalle hallinnonalalleen, vaan niiden painopiste kohdistuu edelleen yhteiskunnan, liiketoiminnan ja hallinnon eri osa-alueille. Ne myös hyötyisivät osaltaan siitä henkilö-, osaamis- ja materiaaliressurssien vahvistumisesta, minkä uuden Liikenne- ja viestintäviraston perustaminen mahdollistaisi.

Kyberturvallisuuskeskuksen asema yhdistetyssä uudessa Liikenne- ja viestintävirastossa olisi hallituksen esityksen luonnokseen sisältyvän virastoa koskevan lakiesityksen mukaan toiminnallisesti ja organisatorisesti vahva, erillinen ja eheä. Keskus toimisi perustettavassa virastossa suoraan pääjohtajan alaisuudessa ja se vastaisi valtakunnallisista tietoturvaluustehtävistä. Säännöksen mukaan Kyberturvallisuuskeskus olisi velvollinen toimimaan poikkihallinnollisesti ja joustavasti. Keskukselle säädettäisiin eräissä hallitukseen esitykseen sisällytettävissä ns. liitelaisissa myös omaa toimivaltaa. Keskuksen asema olisi säädetty lainsäädännössä organisatorisesti vahvemmin kuin voimassa olevassa lainsäädännössä.

Viestintäviraston näkemyksen mukaan taajuushallinto säilyisi myös perustettavassa virastossa selkeänä tehtäväkokonaisuutena. Toimialalla on vahva toiminnallinen perinne koko Viestintäviraston ja Telehallintokeskuksen historian ajalta ja sen juuret ulottuvat posti- ja lennätinhallitukseen. Virastouudistus parantaisi taajuushallinnollisen osaamisen hyödyntämistä esimerkiksi kaikkien eri

liikennemuotojen taajuuksien käytön tulevaisuuden suunnittelussa sekä liikenteen automatisaatioon ja robotisaation liittyvissä hallintotehtävissä.

VARAUTUMINEN

Tietoyhteiskunnan toiminnan ja turvallisuuden kannalta tietoliikenteen, viestinnän ja liikennejärjestelmän toimintavarmuus on välttämätön edellytys. Viestintävirasto pitää oikeana hallituksen esitysluonnoksessa olevaa arviota siitä, että liikenteen- ja viestinnän viranomaistoimintojen yhdistämisellä vahvistettaisiin osaltaan myös yhteiskunnan huolto- ja toimintavarmuutta. Yhdistäminen mahdollistaisi huoltovarmuustoiminnan laajemman ja yhtenäisemmän arvioimisen ja johtamisen hallinnonalalla. Resursseja voitaisiin myös tilanteen mukaan kohdentaa varautumisen kannalta kulloinkin keskeisiin kokonaisuuksiin.

LOPUKSI

Viestintävirasto katsoo, että luonnos hallituksen esitykseksi laiksi Liikenne- ja viestintäviraston perustamisesta, Liikennevirastosta annetun lain muuttamisesta ja eräksi niihin liittyviksi laeiksi on erinomainen ja perusteltu. Viestintävirasto on osallistunut aktiivisesti virkatyönä virastouudistuksen valmisteluun ja sitä edeltäneeseen liikenteen ja viestinnän viranomaistoimintojen uudelleen organisointia koskeneen esiselvityksen valmisteluun.

Pääjohtaja

Kirsi Karlamaa

Hallintojohtaja

Riitta Vuorela

Yleisperustelut

-

Yksityiskohtaiset perustelut

-

Lakiehdotukset

-

Suortti Pertti

Viestintävirasto - Pääjohtaja Kirsi Karlamaa ja hallintojohtaja Riitta Vuorela